

ELEKTRONIKUS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSI TÉR

A jövő útja a betegellátásban

eeszt.gov.hu



EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA



TARTALOMJEGYZÉK

Informatika az egészségügy szolgálatában	2
Az EESZT története	4
Az EESZT helye a magyar egészségügyben	7
Az EESZT jogszabályi környezete	8
Az EESZT felépítése, moduljai	10
EESZT a betegellátásban	16
EESZT és adatvédelem	21
EESZT a jövőben - fejlesztés alatt álló területek	23
EESZT az oktatásban	26
Partnerkapcsolatok	28



INFORMATIKA AZ EGÉSZSÉGÜGY SZOLGÁLATÁBAN

Az informatika ma már a mindennapok és - ezzel együtt - az egészségügy részévé is vált. Az adat-alapú megoldások és a mesterséges intelligencia alkalmazása az orvoslásban is fontos szerepet töltenek be. Az adatok elemzésével pontosabb diagnózis állítható fel, a korszerű technológiák alkalmazása pedig javíthatja a gyógyítás hatékonyságát, lerövidítheti a betegutát, elősegítve ezzel a beteg gyorsabb felépülését.

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával jött létre.



AZ EGÉSZSÉGÜGY DIGITALIZÁCIÓJÁNAK FŐ TERÜLETEI

- **Mobileszközök:** Mobileszközökre épülő programok és megoldások, mint például az időpontfoglalás vagy az egészségügyi dokumentációhoz való hozzáférés, segítik az információ áramlását.
- **Személyes felhasználások:** A hordozható vagy mobil okoseszközök lehetővé teszik a személyes egészségügyi adatok gyűjtését és monitorozását.
- **Ellátást támogató funkciók:** Személyes és intézményi adatrendszerek összekapcsolása, a páciens és az ellátó orvos együttműködésének támogatása.
- **Összetett rendszerek:** Adatalapú elemzések, becslések, előrejelzések, a mesterséges intelligencia alapú alkalmazásokra épülő, személyre szabott betegjákoztatás, telemedicina alkalmazások segítik a gyorsabb diagnózis felállítását.

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (röviden EESZT) egy olyan felhőalapú technológiát használó kommunikációs felület, amely Magyarország egész területén összekapcsolja egymással az egészségügyi ellátókat (a háziorvosi ellátást, valamint a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátást), a gyógyszerárakat és a lakosságot. A megosztott

betegadatok elősegíthetik a pontosabb diagnosztikát és a célzottabb terápiát. A rendszer segítségével elkerülhetővé válnak az ismételt, felesleges vizsgálatok, amely a páciens kényelmén és a gyorsabb gyógyítási folyamaton túl az egészségügyi ellátórendszer költséghatékonyabb működéséhez is hozzájárul.

2

AZ EESZT TÖRTÉNETE

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér és annak szakmai moduljait a TIOP-2.3.2-12/1-2013-0001 és a TIOP-2.3.1-13/1-2013-0001 projektek keretén belül hozták létre az Európai Unió támogatásával és a magyar állam társfinanszírozásával, összesen 4,87 milliárd forintból. A rendszer továbbfejlesztése folyamatos a magyar állam és az Európai Unió olyan együttműködésének köszönhetően, mint például az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) 1.9.6. projektje.

AZ ELLÁTÓRENDSZER SZEREPLŐINEK CSATLAKOZÁSA

2017

államilag finanszírozott háziorvosi szolgálatok, járó- és fekvőbeteg-ellátó intézmények, gyógyszertárak

2018

egészségügyi magánszolgáltatók jelentési kötelezettséggel

2020

minden egészségügyi magánszolgáltató

Az EESZT létrehozása jelentős mérföldkő volt a magyar e-egészségügy történetében.

Alapelve, hogy a korábban szigetszerűen működő egészségügyi információs rendszereket Magyarország egész területén összekapcsolják egymással, és – külföldi példákat figyelembe véve – az adatok bekerüljenek egy központi rendszerbe, a Tér szolgáltatásai pedig lehetővé tegyék a különböző ellátási helyeknek a szükséges információk elérését. További fontos cél volt, hogy legyenek olyan XXI. századi központi szolgáltatások is, mint például az elektronikus recept, az elektronikus beutaló, az eProfil, valamint az egészségügyi dokumentumok megtekintését szolgáló alrendszerek, amelyek segítik a modern egészségügy elterjedését.

A betegbiztonság és a személyre szabott minőségi ellátások érdekében első körben 2017-ben az ellátórendszer legfontosabb szereplői – az államilag finanszírozott háziorvosi szolgálatok, a járó- és fekvőbeteg-ellátó intézmények és a gyógyszertárak – csatlakoztak a magyar e-Health rendszerhez. 2018. november 1-ig kellett bekapcsolódniuk azon magánszolgáltatóknak is, amelyeknek jogszabály alapján a Központi Implantátumregiszterbe és a Nemzeti Csípő- és Térdízületi Endoprotézis Beültetés Regiszterbe jelentési kötelezettségük van. 2020. január 1-ig pedig minden nem közfinanszírozott szolgáltatást nyújtó orvosi és fogorvosi egészségügyi szolgáltatónak el kellett végeznie a csatlakozással kapcsolatos teendőit, hogy 2020. június 1-től megkezdje az EESZT-be történő adatszolgáltatást.

A MAGÁNEGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓK CSATLAKOZÁSÁVAL MEGTÖRTÉNT AZ ORSZÁG TELJES LEFEDÉSE.

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) egy központi IT-rendszer, mely megteremtette az egészségügyi ellátók egymás közötti kommunikációjának alapjait. Ma Magyarországon a rendszert több mint 26 ezer orvos és 13 ezer gyógyszerértékesítő használja. 2020-tól a magánszolgáltatókkal együtt már több mint 22.000 intézmény férhet hozzá az EESZT rendszeréhez.

A CSATLAKOZOTTAK AZ ALÁBBIK SZERINT OSZLANAK MEG

Több mint 6000 háziorvosi praxis aktív a rendszerben, valamint:

- több mint **300** járóbeteg-intézmény
- több mint **100** fekvőbeteg-intézmény
- több mint **3000** gyógyszerértékesítő
- több mint **8800** magán ellátóintézmény

Magyarországon évente **75 millió** egészségügyi dokumentum (például lelet, ambuláns adatlap, zárójelentés) és közel **180 millió** orvos-beteg találkozás kerül az EESZT-ben online módon rögzítésre. Ez átlagosan napi **300.000** egészségügyi dokumentumot jelent a Térben.

- Eddig az EESZT-be **600 millió** recept adata került be.
- Naponta átlagosan **800.000** új elektronikus vényt (vagy eReceptet) rendelnek.
- 2020 júniusára az elektronikus receptek havi felírásának aránya **90%-ra** emelkedett.

3 AZ EESZT HELYE A MAGYAR EGÉSZSÉGÜGYBEN

Az EESZT egy információáramlást elősegítő rendszer, amelynek segítségével a Térbe felküldött adatok egyszerűbben és gyorsabban jutnak el a megfelelő szakemberekhez. Egy olyan magyar integrációs platform, ami a nap 24 órájában rendelkezésre áll. Központi szolgáltatásai bárhol és bármikor elérhetőek. A rendszerben minden páciens egészségügyi adatai egy központi adatbázisba kerülnek, amelyet a kórházi, háziorvosi vagy patikai rendszereken keresztül kérhetnek le az egészségügy különböző szereplői, amennyiben a megfelelő jogosultság birtokában vannak.

A korszerű betegellátás szempontjából elengedhetetlen, hogy a betegadatok egy helyről legyenek elérhetőek minden kezelőorvos számára, függetlenül attól, hogy az egészségügyi szolgáltatásokat államilag finanszírozott vagy magánszolgáltatói rendszerben vették igénybe a páciensek. Az EESZT szolgáltatásaival az orvosok számára több információ áll rendelkezésre a betegről, így látják a másik kezelőorvos által felírt gyógyszereket, beutalókat, illetve leleteket. Mindez jelentősen javítja a betegellátás minőségét és hatékonyságát: elkerülhetők a feleslegesen megismételt vizsgálatok, az orvosok sok-

kal pontosabb képet kapnak betegükről, amely elősegíti a biztosabb diagnózist és a gyorsabb gyógyulást. Az állampolgár pedig egyre több, az egészségügyi ellátásával kapcsolatos adatot követhet figyelemmel egyetlen központosított felületen.

Az EESZT lakosság számára kialakított portálján (eeszt.gov.hu) ügyfélkapus bejelentkezést követően megtekinthetők a saját egészségügyi információk. A portálon minden egészségügyi adat megtalálható, amelyeket a Térhez csatlakozott intézmények 2017. november 1-jét követően felöltöttek.

Az adatcserék lehetővé teszik a páciens előzményadatainak, kórtörténetének alaposabb megismerését, az egészségügyi adatok elektronikus rögzítése és elérhetővé tétele segíti az információáramlást, csökkenti az adminisztrációs terheket, a betegellátással kapcsolatos egészségügyi dokumentumok pedig pontosabban, biztonságosabban és gyorsabban jutnak el egyik intézménytől a másikig.

4

AZ EESZT JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETE

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér szigorúan szabályozott törvényi keretek közt működik. Az EESZT szabályozása több jogszabályi szinten valósul meg. A nyilvántartásaival kapcsolatos adatvédelmi szabályozás a 1997. évi XLVII. törvényben (Eüak.) került rögzítésre, amely szabályozás megadja az EESZT működtetője számára azokat a jogokat, melyek segítségével jogszerűen kezelhet (tárolhat, dolgozhat fel, jeleníthet meg stb.) egészségügyi és hozzájuk kapcsolódó személyes adatokat. A magyar jogrend több mint 20 éve tartalmazza azt a felhatalmazást, amely alapján az eredményes gyógykezelés, a népegészségügyi és járványügyi intézkedések, a betegútszervezés, valamint a törvényben meghatározott további célokból az egészségügyi ellátói hálózatban az egészségügyi és személyazonosító adatok összekapcsolhatók és továbbíthatók.

A kezelési és gyógyszerelési előzmények elérhetősége kulcskérdés az eredményes gyógykezelés szempontjából.

Korábban azonban ezen adatok elérhetősége korlátozott volt, amely akár az eredményes gyógykezelést is veszélyeztethette. **Az EESZT az ehhez szükséges eszközrendszert biztosítja.**

Mivel az információk között személyes és egészségügyi adatok is szerepelnek, az adatok teljes körű biztonságát az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló törvény szerinti legmagasabb, **5-ös védettségi szintű rendszer** nyújtja.

AZ EESZT SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZETE

TÖRVÉNY

EESZT jogszerű működésének megalapozása, adatkezelés körülményeinek tisztázása

KORMÁNYRENDELET

EESZT szervezeti kérdéseinek szabályozása (működtető, önrendelkezési nyilvántartást vezető szerv, kereszt-referencia-tár üzemeltetőjének kijelölése)

MINISZTERI RENDELET

- Csatlakozás feltétele, folyamata
- Csatlakozás rendje és ütemezése
- Egyes szolgáltatások kötelező használatának, bevezetésének ütemezése
- Egyes szolgáltatásokra vonatkozó részletszabályok

5

AZ EESZT FELÉPÍTÉSE, MODULJAI

A magyar e-egészségügyet megújító rendszer célja a lakosság minél gyorsabb és hatékonyabb ellátása. Mindenki alapvető érdeke, hogy az ellátása során a kezelőorvosok a lehető legpontosabb döntéseket hozhassák meg, és ehhez a lehető legszélesebb információs bázis álljon rendelkezésükre. Ennek kulcsa az ellátó intézmények, kezelőorvosok és gyógyszertárak közötti folyamatos kapcsolatban rejlik, így az információk egységesek és minden érintett számára elérhetőek. A rendszer szolgáltatásai egyidejűleg leegyszerűsítik az egészségügyi ágazat adminisztratív és adatszolgáltatási folyamatait is, így gyorsítva a betegellátást.

ELEKTRONIKUS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSI TÉR MODULJAI

eProfil

Az eProfil modulban található a páciensekre legjellemzőbb egészségügyi összefoglaló adatok. Az itt kezelt információk jellemzően nem, vagy ritkán változnak, és a személy egészségi állapotára hosszú távon jellemzőek. Ebbe az adatcsoportba tartoznak például az allergiák, gyógyszer-

érzékenységek, implantátumok, krónikus betegségek, megállapított betegségek, elváltozások, aktuális gyógyszeres adatok. Tartalmukat tekintve a bejegyzéseknek két fő követelménynek kell megfelelniük:

- Nyilván kell tartani a páciens élete során felmerült olyan egészségügyi eseményt, betegség-

get, orvosi beavatkozást stb., ami hosszú ideig befolyásolja az egészségügyi állapotát, illetve az esetlegesen szükségessé váló vizsgálatokat és kezeléseket.

- Minden olyan egészségügyi (és az egészségügyi ellátást befolyásoló) információt tartalmaznia kell a szükséges időtartamig, amely fontos lehet az egészségügyi ellátás során.

Az eProfil adatokat az érintett kezelőorvosa, ennek hiányában háziorvosa az érintett vércsoportjára vonatkozóan pedig az állami vérellátó szolgálat rögzíti. Az érintett jogosult megtiltani, hogy adatait az érintett kezelőorvosa, háziorvosa vagy az állami vérellátó szolgálat rögzítse.

Eseménykatalógus

Az Eseménykatalógusban kerülnek regisztrálásra az ellátás folyamán keletkező ellátási események (például háziorvosi megjelenés, járóbeteg-

Az állampolgár szabadon rendelkezhet arról, hogy melyik orvosa, meddig, illetve milyen múltbéli vagy aktuális betegadatába nyerhet betekintést.

szakellátás, fekvőbeteg-szakellátás stb.). Az adatokat ezek az intézmények töltik fel, és segítségével a páciens és a kezelőorvosa is pontosan tudja - akár évek múltán is -, hogy mikor, hol, milyen vizsgálaton vett részt, és ki volt akkor a kezelőorvosa. Ez nagyban megkönnyítheti a későbbi diagnosztikát és a mindenkori kezelőorvosok közötti kapcsolattartást is.

Az eseménykatalógus lehetőséget teremt arra is, hogy ezen adatok birtokában központi adatfeldolgozó, nyilvántartó és országos hatáskörű informatikai szolgáltatások épüljenek ki az egészségügyi ellátás javítása és szervezésének hatékonyabbá tétele érdekében. A központilag kezelhető információk alapján akár orvosszakmai információbázisok is létrehozhatóak. Ezen kívül elemezhető az ellátás folyamatai térségi, megyei és országos szinteken, az információk statisztikai feldolgozásával pedig mérhetővé és ellenőrizhetővé válik a teljes működés.

Egészségügyi dokumentumok (EHR)

Itt kezelik minden ellátott egészségügyi dokumentációját. A vizsgálati eredmények, ambuláns adatlapok, zárójelentések hozzáférése innen lehetséges az arra jogosult ellátó orvos számára, amelyek így bármikor letölthetők.

Az egészségügyi dokumentumok kereshető formában, hierarchikus rendszerben tárolódnak. A Lakossági Portálon mindenki megtalálhatja a saját ellátási eseményeinek listáját az eseménykatalógusban, és megtekintheti az ellátások során keletkezett egészségügyi dokumentumait az Ellátások menüpont alatt.

eBeutaló

Az egészségügyi ellátások jelentős részét orvosi beutalás alapján lehet igénybe venni. Korábban a beutalás során a kezdeményező orvos – a szakmai indokok és a jogszabályi előírások figyelembe vételével – papíron elkészítette a beutalót, és rögzítette azon az igényelt ellátással kapcsolatos előzményeket, kéréseket, megállapításokat.

Az elektronikus beutaló bevezetésével azonban egyszerűbbé vált a betegirányítás, a rendszer segítségével könnyen megtalálható az az intézmény, amely fogadni tudja a beteget, így a beutaló elkészítésével egyidejűleg akár az időpont is lefoglalható a szabad kapacitással rendelkező intézményekben. A beutaló ismeretében az ellátó intézmény előre felkészülhet a páciens vizsgálatára. Az EESZT eBeutaló modulja megteremti az eddig hiányzó adattovábbítási közeget a beutalót kiállító és a vizsgálatot elvégző orvos informatikai rendszere között, biztosítva a betegek egészségügyi adatainak megbízható és biztonságos továbbítását.

Mivel az ellátás során kulcsfontosságú, hogy a vizsgálatot végző orvos számára a beutalót kiállító orvos közlései, például az előzmények, vagy az aktuális panaszok egyértelműek legyenek, ezért az elektronikus eszközökkel megvalósuló továbbítás képes kiküszöbölni a korábbi papíralapú beutalókkal kapcsolatos nehézségeket és kockázatokat.

A beutaló orvos által beküldött beutalók az EESZT-ben tárolódnak, és elérhetővé válnak az kiválasztott ellátóintézmény orvosai számára. Ezáltal akár már a páciens megérkezése előtt is tervezhetővé válik az ellátás, és a beteg jelentkezésekor már megbízható formában és tartalommal rendelkezésre állnak a betegadatok, így az ellátó orvos gyorsabban és megalapozottabban kezdheti meg diagnosztikai és terápiás tevékenységét.

eRecept

Az eRecept modul olyan központi szolgáltatásokat valósít meg, amelyek lehetővé teszik az elektronikus úton történő vényrendelés és -kiváltás valamennyi funkciójának támogatását. Az eRecept bevezetésével a receptfelírás és kiváltás, ezen keresztül a gyógyszerelés is, biztonságosabbá és hatékonyabbá vált. Segítségével a kezelőorvos ellenőrizheti és figyelemmel kísérheti, hogy a felírt készítményt kiváltották-e, vagyis a beteg megkezdte vagy folytatja-e a terápiát, illetve az esetleges gyógyszerköölcsönhatások, túladagolások is azonosíthatóak. A rendszernek köszönhetően a gyógyszerészek is követni tudják a betegnek felírt, de még ki nem váltott készítményeket. A Lakossági Portálon (eeszt.gov.hu) pedig a páciens maga is meg tudja nézni a kiváltott és még várakozó receptjeit.





A digitális képfeldolgozás az orvosi diagnosztikában folyamatosan fejlődik. A radiológia területén mára már szinte teljesen kiszorította a hagyományos röntgenfilmeket. A digitális technikában az internet lehetőségeinek kihasználásával mód nyílt a digitális felvételek gyors és biztonságos továbbítására a különböző intézmények között, növelve ezzel a betegellátás hatékonyságát és biztonságát. A digitális technika lehetővé teszi a költséghatékony másolást, a képek mozgatását anélkül, hogy azok az eredeti helyükről eltűnnének.

Digitális képtovábbítás

Az EESZT a fenti célok elérésére három különböző funkciót kínál.

Elsőként a digitális képanyag megosztását az EESZT-hez csatlakozó egészségügyi szolgáltatók számára. A résztvevők egy központi adatbázisban rögzítik a náluk keletkezett képek listáját, amelyeket szükség esetén más ellátók letölthetnek. A korábban másutt készült képek felhasználhatók a leletezésben, mint előzmények, képet kaphatunk a betegség esetleges előre haladtáról, elkerülhetők a felesleges vizsgálatok. A második funkció egy digitális képküldési rend-

szer, tulajdonképpen egy képtovábbításra kidolgozott „e-mail rendszer”. Ami azért szükséges, mert itt nincs meg az e-mail rendszerekben meglévő méretkorlát, a címzett és feladó csak a rendszerben regisztrált szereplő lehet, akinek jogosultsága van a képadatok megismeréséhez, és ezzel megfeleltünk a beteg adatainak védelmével szemben állított követelményeknek. Ennek elsődleges alkalmazási területe olyan képek gyors továbbküldése, amelyeket még nem osztottak meg a központi rendszerben (például a beteg továbbküldése az elsődleges vizsgálatok elvégzése után).

A harmadik funkció pedig a távkonzílium, amely közvetítésével a kezelőorvos bonyolult esetekben szakmai segítséget vehet igénybe, növelve a betegellátás minőségét és megfelelően a betegadatok védelmének.

Törzspublikáció

Az egészségügyi ágazat számos közhiteles nyilvántartást (például egészségügyi dolgozók alanyilvántartása) és közhiteles, illetve közcélú kódtörzset (például BNO) használ. A Törzspublikációs modul egységes szolgáltatásként bizto-

sítja a több szereplő által használt kódtáblák, kódtörzsek és nyilvántartások tekintetében az ezekért felelős intézmények illesztendő rendszerei számára a publikációt, illetve az ezeket felhasználó szereplők számára az elérhetőséget, szétválasztva az adatgazdai és a felhasználói szerepköröket és folyamatokat.

6

EESZT A BETEGELLÁTÁSBAN

Az EESZT minden szempontból megfelel a modern technika vívmányainak és az orvosi ellátás alapelveinek. A felhőalapú digitalizált rendszer az egészségügy minden fontos szereplőjét összeköti: a háziorvosokat, a szakrendelőket, a kórházakat, a gyógyszerháztartásokat, a magán egészségügyi ellátókat, az ágazati irányítási rendszert és a lakosságot. Az orvosok, egészségügyi szakdolgozók és gyógyszerészek a saját, megszokott informatikai rendszerükön keresztül használják az EESZT-szolgáltatásokat jogosultságtól és szerepkörtől függően.

Az EESZT előnyei egészségügyi intézmények és dolgozóik számára:

- A kezelőorvos bármikor elérheti a páciens egészségügyi adatait és dokumentumait, így nem jelent gondot, ha a beteg nem hozta azokat magával a rendelésre, vagy nem emlékszik pontosan, hogy milyen gyógyszerből mennyit szed.
- A kezelőorvos az eRecept felírásán túl a rendszernek köszönhetően lekérdezheti az EESZT-ben tárolt gyógykezelési, gyógyszerelési és vizsgálati adatokat, láthatja azt is, ha a beteg nem váltotta ki a számára felírt készítményeket.
- A háziorvos nyomon tudja követni a páciense ellátási eseményeit, látja, milyen kezeléseit voltak, milyen vizsgálatokon vett részt.
- Sürgősségi ellátás esetén azonnal lekérdezhetőek az ellátásra szoruló legfontosabb betegadatai az eProfiljából.
- Az eBeutalóval érkező páciens fogadására előre fel lehet készülni, így gyorsabbá válik az ellátás.

Az EESZT előnyei a gyógyszerháztartások számára:

- Az EESZT használatának egyik legfontosabb előnye a gyógyszerbiztonság: a kölcsönhatások, túladagolások, a gyógyszeres nemkívánatos események (például allergiák, interakciók, polifarmácia stb.) így gyorsabban kiszűrhetők. Az EESZT használatával fokozatosan csökken az adminisztráció, gyorsul a gyógyszerkiadás, amelynek köszönhetően több idő jut a betegek tájékoztatására.
- A gyógyszerháztartási gondozási rendszerek felől is jobban követhetőbb a terápia. A Térnek köszönhetően javul a beteggyüttműködés (compliance) és az adherencia is követhető, nő a vénykiváltás aránya is.
- Az EESZT használatával csökkenthető a kötelező 5 évig tárolandó papírdokumentumok mennyisége is.

Az EESZT előnyei a lakosság számára:

- Az orvosok számára több információ érhető el a páciensről, amely javítja az ellátás minőségét és hatékonyságát;
- az ellátás biztonságosabbá és személyre szabottabbá válik, nő a betegbiztonság;
- lehetőség van papír nélküli receptkiváltásra;
- elkerülhetővé válik a vizsgálatok felesleges ismétlése;
- az EESZT-be került betegdokumentumokat (leleteket, ambuláns adatlapokat, zárójelentéseket) a jövőben nem kell majd papíralapon megőrizni.

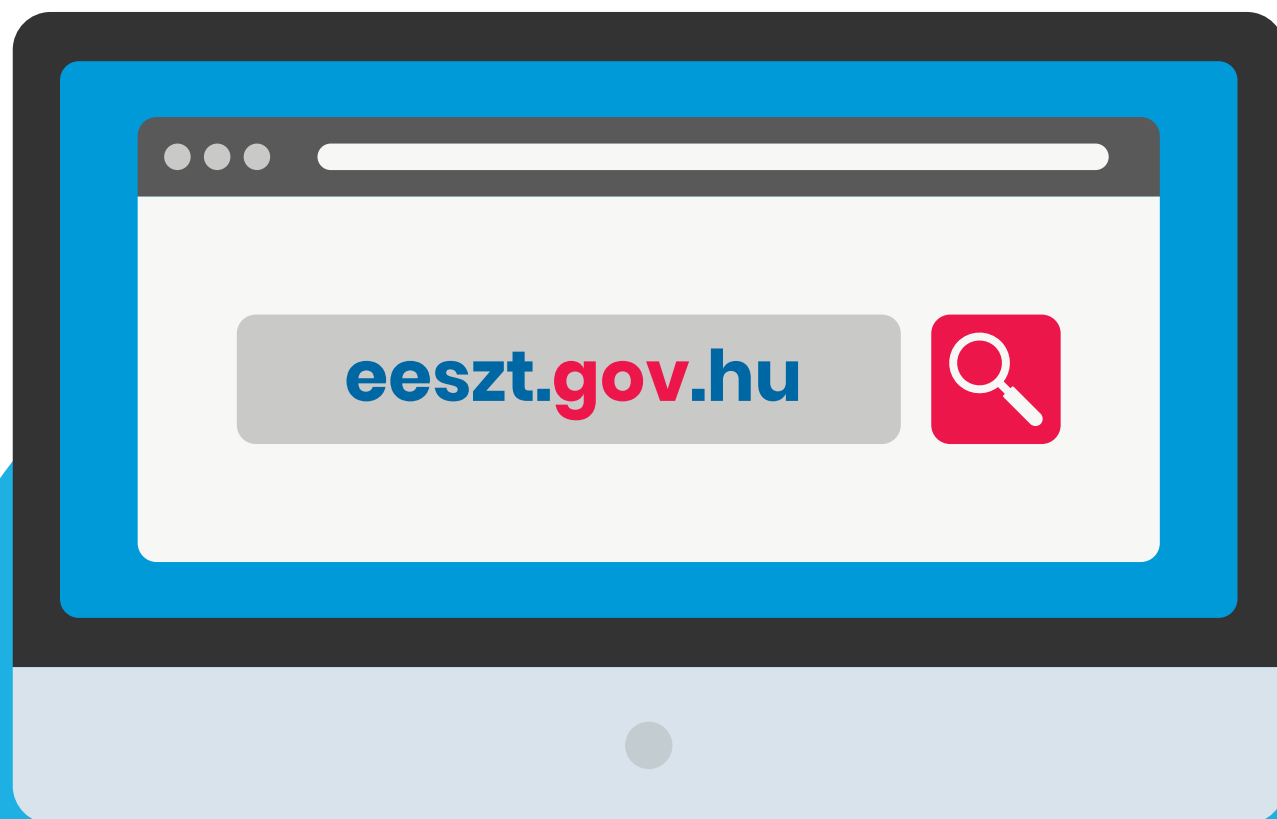
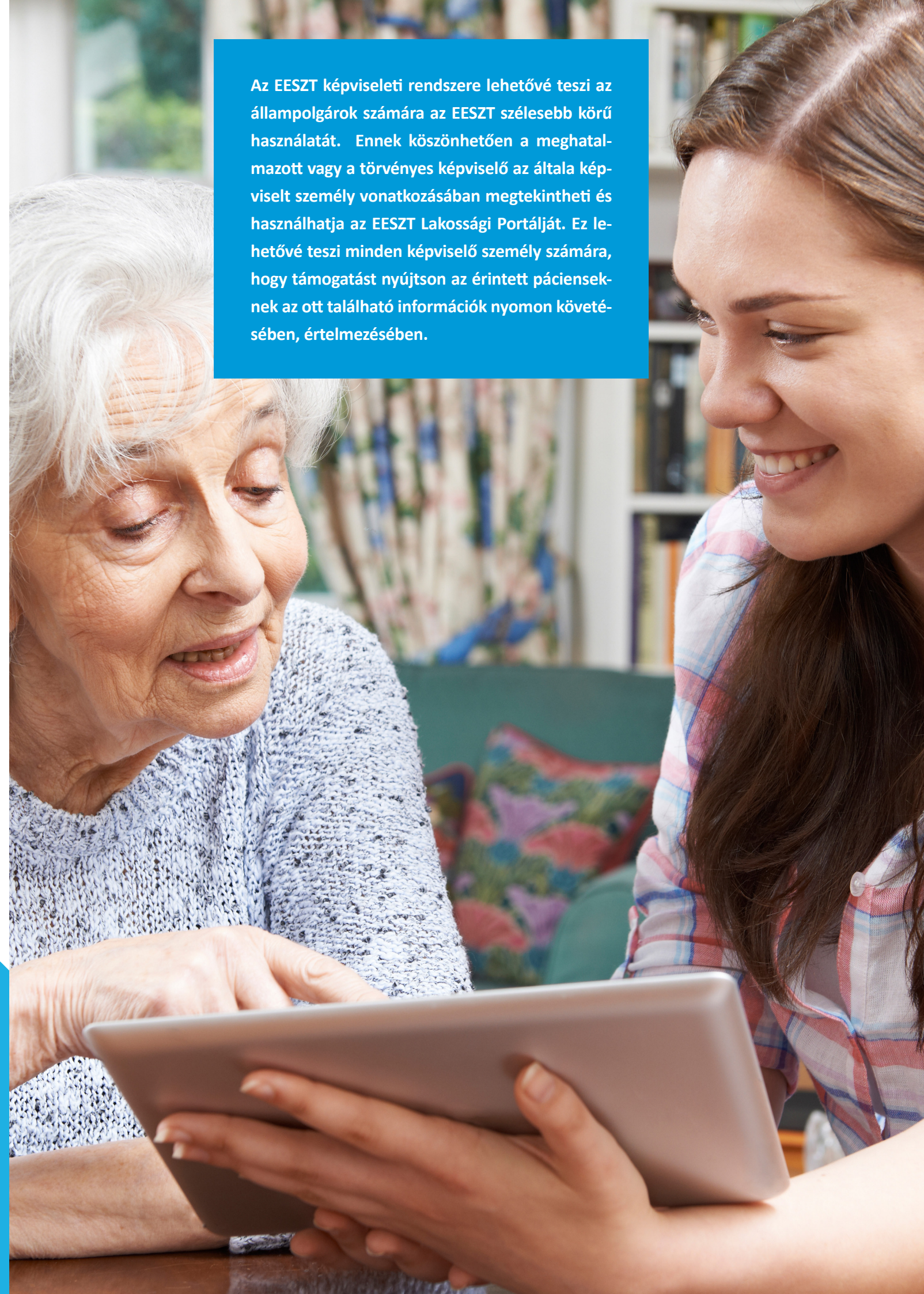
A LAKOSSÁGI PORTÁL

Az állampolgárok számára a Lakossági Portálon (eeszt.gov.hu) történő bejelentkezés után válnak elérhetővé az egészségügyi adatok. A rendszer használatával megtekinthetők például az egészségügyi dokumentumok. Értesítés kérhető arról, ha valamilyen egészségügyi dokumentációt – például eBeutalót, eReceptet – töltöttek fel a pácienssel kapcsolatban az EESZT-be.

A felhasználók megnézhetik a róluk készült egészségügyi adatokat. Ez azt jelenti, hogy:

- megtekinthetők azok az ellátási események, amikor egészségügyi ellátást vettek igénybe a háziorvosi szolgálatoknál vagy a járó- és fekvő-beteg-ellátó intézményekben;
- az egészségügyi ellátások során keletkezett leletek, ambuláns lapok, zárójelentések, valamint az eBeutalók is itt találhatóak;
- elérhető az eProfil, ahol olyan alapadatokat láthatnak a kezelőorvosok, mint az állandó betegségek, vércsoport vagy a gyógyszerallergiák;
- látható a kiváltott és várakozó elektronikus vények összessége;
- a Lakossági Portál Önrendelkezési menüpont Adatkezelési naplójában látható, hogy ki, mikor kérdezte le az adatokat, melyik gyógyszertárban váltották ki a gyógyszert;
- értesítések kérésével eRecept, eBeutaló és egészségügyi dokumentum érkezésekor e-mail üzenetben küld értesítést a rendszer.

Az EESZT képviseleti rendszere lehetővé teszi az állampolgárok számára az EESZT szélesebb körű használatát. Ennek köszönhetően a meghatalmazott vagy a törvényes képviselő az általa képviselt személy vonatkozásában megtekintheti és használhatja az EESZT Lakossági Portálját. Ez lehetővé teszi minden képviselő személy számára, hogy támogatást nyújtson az érintett pácienseknek az ott található információk nyomon követésében, értelmezésében.





ÁGAZATI PORTÁL

Az e-egészségügyi szolgáltatások biztosítják a magyar egészségügyi ellátók számára, hogy a betegadatok egységes elérésével minden ellátási szinten, a megfelelő információk birtokában, a lehető leghatékonyabb kezelést, ellátást kapják a betegek. Az EESZT szolgáltatásait minden ellátó a megszokott informatikai rendszerén keresztül használja, vagy szükség esetén szűkített funkcionalitással, a kizárólag szakmai felhasználók által elérhető Ágazati Portál felületén.

Az egészségügyi ágazat számos közhiteles nyilvántartást (például egészségügyi dolgozók alapnyilvántartása) és közhiteles, illetve közcélú kódtörzset (például BNO) használ. Az EESZT ágazati portálja publikálja a közhiteles törzsadatokat is, amelyek történeti sorrendben, verziókezeléssel és időpecséttel megjelölve, akár hitelesítési dokumentummal együtt tölthetők le.

ORSZÁGOS MENTŐSZOLGÁLAT

A sürgősségi ellátás során a betegadatok komplex kezelése a legnagyobb érték. 2018. november 1-től csatlakozott az EESZT-hez az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) is. A fejlesztés révén a mentőellátás során képződő adatok és információk a jogosultak számára azonnal hozzáférhetővé válnak, és annak a feltételei is megvalósultak, hogy a beteg adatait a sürgősségi ellátást végzők elérhessék. Az OMSZ csatlakozásával a mentés során keletkezett egészségügyi adatok is felkerülnek az EESZT-be, azaz elérhetővé válnak a betegdokumentációban. A mentés során lekérhetőek a korábban keletkezett betegadatok is, így az egészségügyi szolgáltatók közötti adatátadás a mentők esetében is az EESZT-n keresztül valósul meg. A mentőorvos lekérdezhet adatokat az EESZT-ből: láthatja, hogy az ellátásra szoruló korábban milyen ellátást kapott, vagy a beteg legfontosabb alapadatait tartalmazó eProfil. A keletkező ellátási adatok révén a fogadó kórház személyzete már a páciens beérkezése előtt készülhet az ellátásra: az adatok ilyen módon történő átadása kritikus helyzetben életet menthet.

7

EESZT ÉS ADATVÉDELEM



- Legmagasabb szintű adatbiztonság
- Országon belüli adattárolás
- Végig védett csatorna
- Állami fenntartó
- Jogilag részleteiben szabályozott környezet



Az EESZT-ben lévő egészségügyi adatok védettek. A rendszer a jelenleg elérhető legmagasabb fokú adat- és kibervédelemmel van ellátva.

Az EESZT minden olyan orvos számára biztosítja az információk biztonságos elérését, aki a beteg kezelőorvosa, és akire vonatkozóan a beteg nem korlátozta az EESZT-ben tárolt adatokhoz történő hozzáférési jogosultságot.

A szakmai felhasználók végzettségüknek és intézményi szerepkörükhöz rendelt jogosultságainak megfelelő tartalomeléréssel léphetnek be az egészségügyi felhőbe. A belépéshez egyedi azonosító szükséges. Ennek szerves része a tárolóelemmel rendelkező eSzemélyi igazolvánnyal történő autentikáció a Térbe történő belépés

megkezdése során. Android és iOS környezetben is elérhetővé vált a távoli rendszerhasználatot támogató EESZT mobilToken azonosítási rendszer. A mobil eszközre telepíthető alkalmazás a felhasználó által előre rögzített PIN kóddal az EESZT bejelentkezéshez egy egyszer használatos jelszót generál, aminek segítségével az orvosi szoftverek képessé válnak az EESZT csatlakozásra eSzemélyi igazolvány használata nélkül is.

A belépéshez használható eSzemélyi igazolvány alkalmas mind a beteg, mind a rendszert használó orvosok, egészségügyi dolgozók és gyógyszerészek

azonosítására. Az eSzemélyi igazolvány és a hozzá tartozó PIN kód, mint kétfaktoros – azaz birtoklás- és tudásalapú – azonosítás biztosítja az EESZT-be történő biztonságos bejelentkezés lehetőségét.

A betegek önrendelkezési joga az EESZT rendszerében

Az egészségügyi adatokra vonatkozó önrendelkezés állampolgári jog és felelősség.

A személyes adatok védelme érdekében a rendszer lehetőséget biztosít minden állampolgárnak, hogy EESZT-be kerülő adatainak hozzáférését szabályozza. A digitális önrendelkezés lehetőségét az egészségügyi és hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 2015. évi CCXXIV. törvényben módosított rendelkezések teszik lehetővé.

A felhasználók az EESZT Lakossági Portálján (eeszt.gov.hu) élhetnek a digitális önrendelkezés jogával, azaz szabályozhatják egészségügyi adataik láthatóságát. Az alapbeállítás szerint bizonyos érzékeny adatokat csak a háziorvos és az adott szakmához tartozó kezelőorvos (szakorvos) láthat. Az önrendelkezés keretében a beteg engedélyezheti ennek a korlátozásnak a feloldását is. Sürgős, életveszélyes helyzetben ez a tiltás feltörhető, azaz az életmentést végző orvos hozzáférhet minden adathoz. Természetesen indokolni és dokumentálni kell az ilyen adathozzáférés szakmai hátterét, amit a rendszer azonosítható módon naplóz. Vagyis minden lekérdezés bármikor ellenőrizhető, ki, mikor és milyen indokkal fért hozzá az egészségügyi adatokhoz.

8 EESZT A JÖVŐBEN - FEJLESZTÉS ALATT ÁLLÓ TERÜLETEK

ÚJ FEJLESZTÉSEK - BPR





Dokumentumok egységesítése

- A fejlesztések közül kiemelt hangsúlyt kap az egyes szakellátási formákhoz tartozó egészségügyi dokumentumok egységesítése, amelynek eredményeképpen az adatok gépi módon feldolgozhatók és könnyen elemezhetők lesznek, így fejlődésnek indulhatnak az orvosi döntéstámogató eszközök, elősegítve az ágazat humán erőforrás kihasználásának további javítását. Vagyis a betegellátáskor a kórházi informatikai rendszerekben keletkező elektronikus egészségügyi dokumentumok – például laboreredmények, vizsgálati lapok, zárójelentések – szabványosítása, azaz uniós ajánlások és szabványok alapján történő formai és tartalmi egységesítése történik meg. Ez egyrészt a kórházi információs rendszerek (HIS) elektronikusan kibocsátott dokumentumainak standardizálását jelenti, másrészt fokozatosan újabb dokumentumtípusok bevezetését is a felmerülő új igényeknek megfelelően.
- A fejlesztés révén lehetővé válik az adatok gépi feldolgozása és hatékony kereshetősége. Mindez komoly áttörést hozhat a betegellátásban, hiszen a rendszerezett és feldolgozott egészségügyi adatok az orvosok döntését jóval magasabb szinten tudják támogatni.
- Az elektronikusan feldolgozható adathalmaz hozzájárul egy hatékonyabban szervezett egészségügy kialakításához, az ágazatvezetői tervezés megalapozásához és az eredmények pontosabb nyomon követéséhez.

Speciális egészségügyi nyilvántartások létrehozása

- Az EESZT bővítésének új elemeként lehetőség nyílik majd a jellemzően ritka, ám egészségügyi szolgáltatói szempontból mégis meghatározó események, folyamatok nyilvántartására is. Ennek keretében kerül létrehozásra a teljesen elektronikus várandós és gyermekegészségügyi kiskönyv, amelynek része lesz például a jelenleg csak papíralapon elérhető gyermek védőoltási napló. Szintén a Tér integrált részévé válik az egyedi védőoltási napló, amely adatai – ha a páciens máshogy nem rendelkezik – megismerhetőek lesznek az oltást beadó személy, a háziorvos vagy a gyermekorvos számára, akik így meghatározó információkhoz juthatnak.
- Az EESZT speciális egészségügyi nyilvántartások részeként további adatok is naplózhatóvá válnak. A foglalkozási sugárterhelések monitorozása már eddig is jogszabályokban rögzített feladat volt, ezek adatai a Tér bővítésének részeként elérhetőek lesznek a rendszerben is. Az orvosi, jellemzően diagnosztikai eljárásokkal járó sugárterhelések nyilvántartása a jövőben szintén az EESZT integrált részévé válik. Azon túl, hogy ez a páciensek és az ellátásban résztvevők számára is nagyon fontos információ, a létrejövő adatbázis segítségével a szakma eddig hiányzó adatokat nyerhet a lakosság orvosi forrásokból származó sugárterhelésére vonatkozóan.

Telemedicina szolgáltatások támogatása

A betegellátás egyik legújabb kibontakozó trendjére reagál az EESZT további fejlesztési iránya. Az utóbbi években rohamosan terjedni kezdtek azok az eszközök, szenzorok, amelyek a páciensek adatait akár otthonaikban rögzítik. A telemedicina megoldásokkal nyert információk rendszerbe csatornázása óriási lehetőségeket rejt magában. Éppen ezért kerül megnyitásra ezen adatok előtt is az EESZT, amelyek feltöltési lehetőségével új szolgáltatási terület indul. Az így nyert információk ugyanis – természetesen, amennyiben a beteg erről rendelkezik – az ellátók számára is megismerhetőek lesznek, ami például jelentősen lerövidítheti a reakcióidőt. A szolgáltatás tovább mélyíthető, hiszen az adatok előzetes kiértékelése alapján akár visszajelzéseket, sőt, riasztásokat is képes küldeni az egészségügyi szakemberek számára.



CEF – európai uniós elérhetőség

A 2011/24/EU direktívának megfelelően az EESZT irányítása alatt a következő években kiépítésre kerül a Nemzeti Kapcsolattartó Pont (National Contact Point for eHealth, NCPeH) rendszer, amely lehetővé teszi a betegadatok cseréjét az európai uniós országokkal. A betegadatcsere biztosítja majd az eProfil (Patient Summary) határon átnyúló elérhetőségét, valamint az eReceptek határon átnyúló kiválthatóságát.

A fejlesztéssel:

- növekszik az Európai Unión belül utazó állampolgárok egészségügyi ellátásának minősége és színvonala;
- a páciensek biztonságos ellátási folyamata javul, mert csökkennek az egészségügyi ellátásban jelentkező, a páciens egészségügyi állapotára vonatkozó ismeretek hiányában keletkező ellátási hibák;
- csökkennek a (számos esetben szükségtelen) beavatkozások ismétlődései.



9

EESZT AZ OKTATÁSBAN

Felhasználói e-learning képzés és online vizsga

Minden EESZT felhasználó számára fontos, hogy a legmagasabb biztonsági szinten működő, különösen érzékeny adatokat kezelő rendszer használójaként tisztában legyen a rendszer sajátosságaival. Ezért az EESZT olyan képzési felületet biztosít, amely könnyen és gyorsan elsajátíthatóvá teszi a legfontosabb alapismereteket. Az e-learning képzésben letölthető oktatási segédlet elsajátításával és az ezt követő vizsgával jogot kap arra a leendő ágazati felhasználó, hogy belépessen és aktív EESZT felhasználó legyen.

Akkreditált képzések

Az alapképzésen túl a rendszer 2017-es bevezetése óta folyamatos az orvosok, egészségügyi dolgozók tájékoztatása és oktatása az új egészségügyi, felhőalapú rendszer előnyeiről és használatának lehetőségeiről. Az oktatási feladat kihívásait az adja, hogy az EESZT nem egy új program, amelynek a használatát minden magyar egészségügyi dolgozónak el kell sajátítania, hanem egy felhőalapú rendszer, amelyhez minden egészségügyi szolgáltató a saját, már megszokott és általa évek óta használt rendszerrel csatlakozik. Jelenleg több mint 130 olyan egészségügyi szoftver létezik Magyarországon, amely alkalmas az EESZT-hez való csatlakozásra, és minősített az EESZT üzemeltetők által. Ezért a szakmanként akkreditált oktatások során a rendszer alapjai kerülnek bemutatásra, segítségükkel egy olyan átfogó képet kaphat a működésről a tanfolyamot sikeresen elvégző jelentkező, amely segíti a mindennapi munkája során az EESZT-n keresztül való munkavégzésben, és felhívja a figyelmet a jogi és adatvédelmi kérdésekre, valamint az egészségügyi intézményekben rögzítettek állampolgári portálon való megjelenésére.

EESZT a felsőoktatásban

Az EESZT használatának elméleti és gyakorlati oktatása négy magyar orvosi egyetem Általános Orvostudományi, Fogorvosi és Gyógyszerésztudományi karainak felsőéves hallgatói számára 2018-tól folyamatos. Az oktatás célja, hogy a hallgatók már a diploma megszerzése előtt megismerkedjenek az EESZT rendszerével, amit a mindennapi munkájuk során használni fognak. Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér és az egyetemek közös szervezésében megtartott órákon az EESZT szolgáltatásait a számukra karonként egyedileg kialakított oktatási tesztrendszeren keresztül ismerhetik meg és próbálhatják ki.

Középfokú egészségügyi szakoktatás

Az EESZT használata mára a mindennapi munka elengedhetetlen része lett az egészségügyben. Így a rendszer üzemeltetői örömmel támogatják az oktatás minden olyan formáját, amellyel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a munkahelyre kikerülve az egészségügyi dolgozók kellő ismerettel rendelkezzenek a Térről. Így az egészségügyi szakképzésben megjelenő igényt is kiszolgálják, hogy az EESZT-ről szóló órák a lehető legfrissebb információk átadásával készítsék fel a diákokat.



10

PARTNERKAPCSOLATOK

Az EESZT szakemberei rendszeresen részt vesznek szakmai programokon, konferenciákon, és tartják a kapcsolatot a kamarákkal és egyesületekkel. A kétoldalú kapcsolatok szélesítése érdekében negyedévente saját szervezésű workshopok biztosítják az együttműködési lehetőséget a fejlesztőpartnerek számára.

A workshopon bemutatásra és megvitatásra kerülnek az EESZT továbbfejlesztési irányai, illetve a résztvevők betekintést nyerhetnek a szakterületen jelenleg folyó kezdeményezésekbe és jó gyakorlatokba.

Az EESZT támogatja az érintetteket a rendszer teljeskörű használatában. Az információs portálon (<https://e-egeszsegugy.gov.hu/>) folyamatosan növekszik azoknak a minősített medikai rendszereknek a listája, amelyek elérhetőek a rendszer használatához.

A kapcsolattartás támogatása érdekében az EESZT saját Kontakt Centert is működtet, ahol bárki (mind az ágazati dolgozók, mind a lakosság) kérdéseket tehet fel, valamint segítséget kaphat a rendszer használatához.





EESZT

Elektronikus
Egészségügyi
Szolgáltatási Tér



EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Kontakt Center elérhetőségei:

E-mail: helpdesk.eeszt@aeek.hu

Telefonszám: +36 1 920 1050

(H-CS: 8:00-16:30 és P: 8:00-14:00)

**Munkaidőn kívül a 1818-as
Kormányzati Ügyfélvonalon**

eeszt.gov.hu